

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Học thuyết hình thái kinh tế - xã hội là lý luận nền tảng của chủ nghĩa duy vật lịch sử. Trong lý luận này, C.Mác không những đã chỉ ra quy luật về sự phù hợp giữa quan hệ sản xuất với tính chất và trình độ của lực lượng sản xuất mà còn chỉ ra mối quan hệ đặc biệt quan trọng của cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng.

Cơ sở hạ tầng là toàn bộ các quan hệ sản xuất hợp thành kết cấu kinh tế của xã hội ở một giai đoạn phát triển nhất định của lịch sử; còn kiến trúc thượng tầng là hệ thống các quan điểm chính trị, pháp luật, triết học, đạo đức, tôn giáo, nghệ thuật... và các thể chế tương ứng với nó.

Mối quan hệ giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng là mối quan hệ biện chứng, chúng có thể phù hợp với nhau và cũng có thể mâu thuẫn với nhau. Nếu sự thống nhất, sự phù hợp giữa chúng tạo nên sự ổn định, sự phát triển của xã hội, thì sự không phù hợp giữa chúng lại tạo nên sự bất ổn định, sự trì trệ, thậm chí là sự rối loạn đối với cả xã hội. Vì vậy, nguồn gốc sâu xa của mọi sự biến đổi xã hội là do sự tác động qua lại giữa các lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất; còn nguyên nhân trực tiếp của những sự biến đổi này là sự tác động qua lại giữa kiến trúc thượng tầng và cơ sở hạ tầng.

Trong các xã hội có giai cấp, mối quan hệ giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng được biểu hiện tập trung ở mối

KTV325

V-ĐD/ 17470

1

MỤC LỤC

Trang

- PGS, PTS. TRẦN PHÚC THẮNG
Xây dựng kiến trúc thượng tầng chính trị phù
hợp với cơ sở hạ tầng - Yêu cầu cấp bách của
công cuộc đổi mới ở Việt Nam 3 +
- ThS. VŨ HỒNG SƠN
Đặc điểm của cơ sở hạ tầng - Một số mâu thuẫn
nảy sinh trong quá trình phát triển theo định
hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay 16 +
- ThS. BÙI CÔNG TRANG
Kiến trúc thượng tầng chính trị ở Việt Nam hiện
nay - Những điểm mạnh cơ bản và những điểm
yếu còn tồn tại 31 +
- PTS. TRẦN VĂN PHÒNG
Vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá
trình phát triển nền kinh tế nhiều thành phần 57
- ThS. NGUYỄN TUYẾT NHUNG
Vai trò của Nhà nước trong thời kỳ quá độ định
hướng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam 69
- PTS. ĐỖ NGỌC NINH
Các đoàn thể nhân dân và các tổ chức xã hội
trong thời kỳ phát triển nền kinh tế hàng hóa
nhiều thành phần ở nước ta 88

- ThS. ĐÀO HỮU HẢI
Mối quan hệ giữa nền kinh tế hàng hóa nhiều
thành phần với nhất nguyên chính trị ở nước ta 105
- PTS. NGUYỄN THẾ KIẾT
Tìm hiểu một số mâu thuẫn giữa cơ sở hạ tầng
với kiến trúc thượng tầng chính trị trong công
cuộc đổi mới hiện nay 124
- BÙI THỊ THANH HƯƠNG
Mâu thuẫn giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc
thượng tầng ở nông thôn Việt Nam trong giai
đoạn hiện nay 135 +
- ThS. NGUYỄN THỊ THANH NHÀN
Dự báo xu hướng biến động của mối quan hệ giữa
cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng chính trị
trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất
nước 147 +
- PTS. VŨ VĂN THUẤN
Một số giải pháp có tính nguyên tắc phương pháp
luận đảm bảo sự phù hợp của kiến trúc thượng
tầng với cơ sở hạ tầng hiện nay ở nước ta 172 +
- PTS. TRẦN THÀNH
Đổi mới hệ thống chính trị phản ánh tính đa
dạng của cơ cấu kinh tế nhiều thành phần định
hướng xã hội chủ nghĩa
- ThS. THIỀU QUANG ĐỒNG
Đổi mới tổ chức và phương thức hoạt động của
Nhà nước để nâng cao năng lực quản lý kinh tế
và phát triển nền kinh tế quốc dân 184